

ความรู้เรื่องการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดปทุมธานี

KNOWLEDGE ON INJURY PREVENTION AND CONTROL AMONG UNDERGRADUATE NURSING STUDENTS OF PRIVATE UNIVERSITY IN PATHUMTHANI PROVINCE

ภาณุมาศ ไกรสัย (Panumad Kraissai)¹

กัญญา ชื่นอารมณ (Kanya Cheunarom)²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเมินความรู้เรื่องการป้องกันและควบคุมการเกิดการบาดเจ็บของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเอกชนจังหวัดปทุมธานีจำนวน 340 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และแบบทดสอบความรู้มาตรฐานของ WHO SEARO (WHO South East Asia Regional Office) module ของ Orapan Thosingha (2011) แบ่งความรู้ออกเป็น 9 หมวดได้แก่ 1)หลักในการจัดการเพื่อควบคุมป้องกันการบาดเจ็บและการส่งเสริมความปลอดภัย 2)การพยาบาลผู้ป่วยบาดเจ็บต่อเนื่อง 3)การพยาบาลผู้ประสบภัยพิบัติ 4)การบาดเจ็บจากงาน 5)การได้รับสารพิษ 6)การป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บในเด็กเล็กและวัยรุ่น 7)การป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บในผู้สูงอายุ 8)การป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บในการใช้ความรุนแรง 9)กฎหมายวิชาชีพและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บ ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบไปตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีคูเดอร์ริชาร์ดสัน (KR21) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .75 การวิเคราะห์ข้อมูลได้วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และ Nonparametric test (Kruskal – Wallis test and Mann – Whitney test)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าคะแนนความรู้ในเรื่องการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.10 (Mean= 33.39 , SD =3.83) และเมื่อเปรียบเทียบปัจจัยด้านเพศและระดับชั้นปีกับคะแนนเฉลี่ยความรู้ทั้งหมด โดยวิธี Mann- Whitney พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้ทั้งหมดเมื่อเทียบกับ เพศ และชั้นปี ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($Z = -.99, -.94, p > .05$) และค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ทั้งหมดเมื่อเทียบกับช่วงอายุ ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ($Z = 47.79, p > .05$)

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดปทุมธานีควรได้รับความรู้เรื่องการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บเพิ่มเติม เนื่องจากนักศึกษาพยาบาลเป็นบุคลากรในทีมสุขภาพที่สามารถช่วยลดอัตราการตายและความพิการจากการบาดเจ็บได้นอกจากนี้พยาบาลที่จบการศึกษาแล้วควรได้รับการพัฒนาต่อยอดความรู้เฉพาะด้านการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บเพิ่มเติมด้วยเช่นกัน

คำสำคัญ: การบาดเจ็บ การป้องกัน การควบคุม

¹อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี E-mail: panumadkraisai@gmail.com.

²รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Abstract

The objectives of this research were to evaluate knowledge on injury prevention and control of nursing students at private university in Pathumthani Province. The samples consisted of 340 nursing students from the private universities in Pathumthani. The study instruments were the questionnaire to collect demographic data and the WHO standardized test (WHO South East Asia Regional Office, WHO SEARO) by Orapan Thosingha (2011). The standardized test were divided into 9 topics including, 1) basic principles and approach to injury prevention and control and safety promotion, 2) the continuum of injury care, 3) disaster nursing, 4) work related injury, 5) poisoning, 6) injury prevention and control in child and adolescents, 7) injury prevention and control in the Elderly, 8) prevention and control of violence, and 9) medico-legal and ethical issues related to injury prevention and control. The reliability of instruments according to Kuder Richardson (KR 21) was .75. Data were analyzed using descriptive statistic and nonparametric test (Kruskal – Wallis test and Mann – Whitney test),

Results showed overall knowledge of the samples were at 53.10% which were at moderate level (Mean=33.39, S.D=3.83). The comparison of knowledge among gender and different year of study showed no significant difference at 0.05 ($Z=-.99, -.94, p>.05$). The comparison of average score of knowledge with age were also no statistical significant difference at 0.05 ($Z=47.79, p>.05$).

It was suggested that the nursing students should learn more about injury prevention and control since they were a member of health team to decrease motility rate and deformity from injury. In addition, new register nurse should be developed more knowledge on prevention and control injury as well.

Keywords: injury, prevention, control

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การได้รับบาดเจ็บ เป็นสาเหตุสำคัญของการตายและความพิการ สำหรับทุกกลุ่มอายุจากการศึกษาเกี่ยวกับการได้รับบาดเจ็บในระดับโลกพบว่า ประมาณ 5 ล้านคนทั่วโลก เสียชีวิตจากการบาดเจ็บ และ ภาวะของโรคที่เกี่ยวข้องกับการบาดเจ็บ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบาดเจ็บทางจราจรบนถนน ความรุนแรงระหว่างบุคคล สงคราม และการบาดเจ็บจากการทำร้ายตนเอง คาดว่า จะเพิ่มขึ้นอย่างมากในปี 2020 (Peden , McGeek & , Sharma ,2002) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานสถานการณ์โลก เมื่อ ค.ศ. 2004 ในแผนทศวรรษ

ความปลอดภัยทางถนนของโลก ตามกรอบขององค์การสหประชาชาติ ที่ว่า “ในปี ค.ศ.2030 การเสียชีวิตเนื่องจากอุบัติเหตุจราจร จะกลายเป็นสาเหตุหลักในลำดับที่ 5 จากที่อยู่ในลำดับที่ 9 ในปี ค.ศ. 2004 แชนหน้าสาเหตุอื่นอย่างเช่น HIV/AIDS วัณโรค และ มะเร็งในปอดที่เป็นสาเหตุสำคัญในลำดับต้นๆ” (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2556) การบาดเจ็บในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งประกอบไปด้วยประเทศที่กำลังพัฒนาและประเทศที่ด้อยพัฒนา สาเหตุของการบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน การเผาไหม้ และการบาดเจ็บที่เกิดขึ้นโดยเจตนา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ในหมู่วัยรุ่น ผู้หญิงและเด็ก และจากข้อมูลการรายงานประจำปีของกระทรวงสาธารณสุขไทยพบว่าการจมน้ำเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับหนึ่งของเด็กไทย (สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค, 2556) ในขณะที่วัยผู้สูงอายุเป็นวัยที่มักเกิดอุบัติเหตุได้มากกว่าวัยอื่นๆ ในสหรัฐอเมริกา อุบัติเหตุเป็นสาเหตุการตายในผู้สูงอายุซึ่งส่วนมากเกิดจากการพลัดตกหกล้ม เช่นเดียวกันกับประเทศไทยอุบัติเหตุในผู้สูงอายุที่เกิดจากการพลัดตกหกล้ม พบได้มากที่สุด รองลงมาคืออุบัติเหตุจากการจราจร (พรรณธร เจริญกุล, 2555)

การบาดเจ็บเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญสำหรับประเทศไทย มีผู้เสียชีวิตปีละกว่า 2 หมื่นคน โดยพบว่า 1 ใน 3 เป็นกลุ่มนักเรียน นักศึกษา และคนวัยทำงาน ทั้งนี้รัฐบาลและกระทรวงสาธารณสุขได้ให้ความสำคัญและมีเป้าหมายในการลดอัตราการเสียชีวิตจากการบาดเจ็บ (สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค, 2556) โดยการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเครือข่ายด้านการป้องกันควบคุมการบาดเจ็บ พัฒนาระบบข้อมูล พัฒนาวิจัยองค์ความรู้ และระบบกำกับติดตามประเมินผล และเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ ตามปีงบประมาณ 2557 - 2560 ว่า “ภายในทศวรรษต่อไป คนไทยทุกคนจะมีสุขภาพแข็งแรงเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างยั่งยืน” (สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค, 2556)

ดังนั้นการป้องกันและการควบคุมการเกิดการบาดเจ็บทั้งในด้านการแพทย์และสาธารณสุขในระบบบริการและการกู้ภัยฉุกเฉิน ตลอดจนการพัฒนาสมรรถนะด้านองค์ความรู้ของบุคลากรสาธารณสุขโดยเฉพาะพยาบาลวิชาชีพให้มีความรู้ความสามารถในการป้องกันและควบคุมการเกิดการบาดเจ็บ จะช่วยให้การช่วยเหลือดูแลผู้ประสบภัยได้ทันทั่วถึง มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อลดปัญหาของการเสียชีวิตและความพิการซึ่งเป็นความสูญเสียที่เกิดขึ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ในทุกภูมิภาคของโลก

พยาบาลเป็นบุคลากรในการดูแลสุขภาพ ที่สามารถมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน ในทุกระดับของการป้องกันการบาดเจ็บ และการควบคุมการบาดเจ็บ พยาบาลสามารถดำเนินการป้องกันการบาดเจ็บซึ่งจะลดความเสี่ยงของการบาดเจ็บได้เป็นอย่างดี โดยทำงานร่วมกับผู้กำหนดนโยบายในชุมชนหรือระดับชาติ พยาบาลสามารถสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือการเปิดตัวกฎหมายสำหรับการป้องกันการบาดเจ็บและการควบคุมการบาดเจ็บที่มีประสิทธิผล พยาบาลสามารถมีบทบาทในฐานะผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการป้องกันและการควบคุมการบาดเจ็บ พยาบาลสามารถดำเนินบทบาทในฐานะนักวิชาการที่ให้ความรู้เรื่องการป้องกันและการควบคุมการบาดเจ็บสำหรับพยาบาลและบุคลากรในทีมที่ดูแลสุขภาพอื่นๆ และสามารถเป็นนักวิจัย โดยพยาบาลสามารถดำเนินการวิจัย เพื่อเติมช่องว่างของความรู้ในเรื่องการป้องกันและการควบคุมการบาดเจ็บ ซึ่งสุดท้ายผลงานที่มีประสิทธิผลของการป้องกันและการควบคุมการบาดเจ็บในทุกภูมิภาคของโลก จะขึ้นอยู่กับวิชาชีพพยาบาล และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บ องค์การอนามัยโลกประจำภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (WHO SEARO) ได้กำหนดเกณฑ์ความรู้ในด้านการป้องกันและควบคุมการเกิดการบาดเจ็บ (WHO SEAR module for injury prevention and control) ซึ่งได้ร่วมกับคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล จัดบทเรียนการให้ความรู้เรื่องในการป้องกันและควบคุมการเกิดการบาดเจ็บ โดยให้เรียนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เพื่อเตรียมพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาพยาบาลให้เป็นพยาบาลที่มีความรู้ความสามารถที่จะสามารถป้องกันและควบคุมการเกิดการบาดเจ็บได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตปทุมธานี ได้มีการตระหนักถึงการให้ความรู้ในการป้องกันและควบคุมการเกิดการบาดเจ็บ เนื่องจากเป็น

มหาวิทยาลัยในเขตปริมณฑลและมีโอกาสการเกิดอุบัติเหตุสูง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเตรียมพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาพยาบาลให้เป็นพยาบาลที่มีความรู้ ความสามารถ ที่จะสามารถป้องกันและควบคุมการเกิดการบาดเจ็บได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อช่วยลดปัญหาของการเสียชีวิตและความพิการของผู้ที่ได้รับบาดเจ็บที่เป็นปัญหาความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินความรู้ในเรื่องการป้องกันและควบคุมการเกิดการบาดเจ็บของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ในเรื่องการป้องกันและควบคุมการเกิดการบาดเจ็บของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จำแนกตามชั้นปีกลุ่มอายุ และเพศ

สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดปทุมธานี ชั้นปีที่ 3 มีความรู้ในเรื่องการป้องกันและควบคุมการเกิดการบาดเจ็บมากกว่าชั้นปีที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาเพื่อประเมินความรู้เรื่องการป้องกันและควบคุมการเกิดการบาดเจ็บของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดปทุมธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ของมหาวิทยาลัยภาคเอกชนในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ได้แก่ มหาวิทยาลัยปทุมธานี มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 จำนวน 340 คน กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจาก

นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ภายในมหาวิทยาลัยทั้งสามแห่งและไม่ได้ออกไปฝึกภาคปฏิบัติในระหว่างการศึกษาวิจัยนี้ จำนวน 340 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบเกณฑ์ทดสอบความรู้มาตรฐานของ WHO SEAR module ของ Orapan Thosingha (2011) ที่ผู้วิจัยได้ขออนุญาตนำมาแปลเป็นภาษาไทยและสร้างเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วนได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา เคยเรียนวิชาเกี่ยวกับการพยาบาลผู้ป่วยที่บาดเจ็บ ความสนใจวิชาการพยาบาลผู้ป่วยที่บาดเจ็บ เคยอ่านเอกสารขององค์การอนามัยโลก

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามทดสอบความรู้เรื่อง การป้องกันและการควบคุมการเกิดการบาดเจ็บ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 50 ข้อ ซึ่งแบ่งความรู้ออกเป็น 9 หมวดได้แก่ 1) หลักในการจัดการเพื่อควบคุมป้องกันการบาดเจ็บและการส่งเสริมความปลอดภัย จำนวน 7 ข้อ 2) การดูแลผู้ป่วยบาดเจ็บต่อเนื่อง จำนวน 13 ข้อ 3) การพยาบาลผู้ประสบภัยพิบัติจำนวน 9 ข้อ, 4) บาดเจ็บจากงาน จำนวน 4 ข้อ 5) การได้รับสารพิษ จำนวน 4 ข้อ 6) การป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บในเด็กเล็กและวัยรุ่น จำนวน 5 ข้อ 7) การป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บในผู้สูงอายุ จำนวน 2 ข้อ 8) การป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บในการใช้ความรุนแรง จำนวน 3 ข้อ และ 9) กฎหมายวิชาชีพและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บ จำนวน 3 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบความรู้เรื่องการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บตามมาตรฐานของ WHO SEAR module ของ Thosingha (2011) จาก

ต้นฉบับภาษาอังกฤษ มาแปลเป็นภาษาไทย โดยผ่านขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและสำนวนภาษาที่แปลจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะจำนวน 4 ท่าน โดยแบบทดสอบมี 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามจำนวน 50 ข้อ ครอบคลุมหมวดความรู้ทั้ง 9 หมวด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

0 – 16 คะแนน หมายถึง มีความรู้ในระดับน้อย

17 – 33 คะแนน หมายถึง มีความรู้ในระดับปานกลาง

34 – 50 คะแนน หมายถึง มีความรู้ระดับมาก

โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจความถูกต้องของเนื้อหาและแก้ไขแล้ว ไปทดสอบกับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 ราย และ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรคูเดอร์ริชาร์ดสัน 21 ได้ค่าความเชื่อมั่น .75

การพิทักษ์สิทธิผู้ร่วมวิจัย

ก่อนดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมของมหาวิทยาลัย เมื่อได้รับการพิจารณาตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว จึงดำเนินการวิจัยโดยผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความเคารพในความเป็นบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย และประโยชน์ของการวิจัย ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้ในการวิจัยทุกอย่างจะใช้ประโยชน์ทางวิชาการและเสนอในภาพรวมเท่านั้น ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างปฏิเสธไม่เข้าร่วมการวิจัย หรือถอนตัวจากการวิจัยในภายหลัง ไม่ว่าด้วยเหตุผลใดก็ตาม ผลจากการปฏิเสธจะไม่ส่งผลกระทบต่อกลุ่มตัวอย่าง เมื่อกลุ่มตัวอย่างตัดสินใจแล้ว ให้เซ็นยินยอมในใบพิทักษ์สิทธิเก็บไว้เป็นหลักฐาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยเสนอโครงร่างวิจัยที่ผ่านการพิจารณาแล้วต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัย ปทุมธานี เพื่อพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

2. ผู้วิจัยทำหนังสือที่ผ่านการอนุมัติจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี ถึงคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย

3. เมื่อคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์อนุญาตเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่าง แนะนำตัวเองกับกลุ่มตัวอย่าง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอความร่วมมือในการทำวิจัยและเมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมเข้าร่วมวิจัยแล้วให้เซ็นยินยอมในใบพิทักษ์สิทธิเก็บไว้เป็นหลักฐานพร้อมทั้งพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างตลอดการดำเนินการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง และนำไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์สถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาพยาบาล-ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชน นำมาแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์โดยคำนวณหาความถี่ ร้อยละ ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลความหมายเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่าง เพศ ชั้นปี และกลุ่มอายุ กับคะแนนเฉลี่ยความรู้ของนักศึกษาทั้งหมดโดยใช้สถิติ Nonparametric test (Mann – Whitney test) และทดสอบระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าในส่วนของลักษณะส่วนบุคคล พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีอายุระหว่าง 20 – 24 ปี มีอายุเฉลี่ย 21.33 ปี ร้อยละ 63.50 เป็นเพศหญิงร้อยละ 95.00 กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 55.90 เคยเรียนวิชาเกี่ยวกับการพยาบาลผู้ป่วยบาดเจ็บ ร้อยละ 82.60 สนใจเกี่ยวกับการเรียนวิชาการพยาบาลผู้ป่วยบาดเจ็บ

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความรู้ เรื่อง การป้องกันและการควบคุม การเกิดการบาดเจ็บ (n = 340)

คะแนนเฉลี่ยความรู้ของนักศึกษาทั้งหมด	จำนวน	ร้อยละ
ระดับน้อย (น้อยกว่า 16 คะแนน)	0	0
ระดับปานกลาง (17 – 33 คะแนน)	180	53.10
ระดับมาก (มากกว่า 34 คะแนน)	160	46.90
รวม	340	100

จากผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยความรู้ของ นักศึกษาแยกตามหมวดความรู้เรื่องการป้องกันและการ ควบคุมการเกิดการบาดเจ็บตามมาตรฐานของ WHO SEAR module พบว่าหมวดในการจัดการเพื่อควบคุม ป้องกันการบาดเจ็บและการส่งเสริมความปลอดภัย หมวดการดูแลผู้ป่วยบาดเจ็บต่อเนื่อง หมวดการ พยาบาลผู้ประสบภัยพิบัติ หมวดการได้รับสารพิษ

ร้อยละ 50.90 เคยอ่านเอกสารขององค์การอนามัยโลก ร้อยละ 55.00 และอ่านจากห้องสมุดมหาวิทยาลัย ร้อยละ 93.20

ในส่วนของคะแนนเฉลี่ยความรู้ของนักศึกษา ทั้งหมด พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ ทั้งหมด อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.10 (Mean= 33.39 , SD =3.83) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 2 ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่อง การป้องกันและการควบคุม การเกิดการบาดเจ็บแยกตามหมวดความรู้ (n = 340)

คะแนนเฉลี่ยความรู้ (ตามหมวดความรู้)	พิสัยที่เป็นไปได้	พิสัยที่เป็นจริง	Mean	SD	ระดับ
คะแนนเฉลี่ยความรู้ (โดยรวม)	0-50	26-42	33.39	3.83	มาก
1 หลักในการจัดการเพื่อควบคุมป้องกัน การบาดเจ็บและการส่งเสริมความปลอดภัย	0- 7	4-7	4.04	0.93	มาก
2 การดูแลผู้ป่วยบาดเจ็บต่อเนื่อง	0-13	7-13	9.27	1.69	มาก
3 การพยาบาลผู้ประสบภัยพิบัติ	0-9	5-8	5.86	0.99	มาก
4 การบาดเจ็บจากงาน	0-4	0-2	2.36	0.70	น้อย
5 การได้รับสารพิษ	0-4	3-4	3.02	0.75	มาก

หมวดการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บในเด็กเล็ก และวัยรุ่น หมวดการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บใน ผู้สูงอายุและหมวดกฎหมายและจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง กับการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บ นักศึกษามี ความรู้ระดับมาก ยกเว้นหมวดการบาดเจ็บจากงานและ หมวดการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บในการใช้ ความรุนแรงที่นักศึกษามีความรู้ระดับน้อย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่อง การป้องกันและการควบคุม การเกิดการบาดเจ็บแยกตามหมวดความรู้ (n = 340)

คะแนนเฉลี่ยความรู้ (ตามหมวดความรู้)	พิสัยที่เป็น ไปได้	พิสัยที่ เป็นจริง	Mean	SD	ระดับ
6 การป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บ ในเด็กเล็กและวัยรุ่น	0-5	3-5	3.34	0.94	มาก
7 การป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บ ในผู้สูงอายุ	0-2	2-2	1.76	0.46	มาก
8 การป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บในการใช้ ความรุนแรง	0-3	0-1	1.55	0.75	น้อย
9 กฎหมายและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการ ป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บ	0-3	2-3	2.19	0.52	มาก

เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยด้านเพศและชั้นปีกับคะแนนเฉลี่ยความรู้ทั้งหมดโดยวิธี Mann-Whitney test พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้ทั้งหมดเมื่อเทียบกับ เพศ และชั้นปีไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ($Z = -.99, -.94, p > .05$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศและชั้นปีกับคะแนนเฉลี่ยความรู้ทั้งหมด (N = 340)

ปัจจัย	คะแนนเฉลี่ยความรู้ทั้งหมด			
	ร้อยละ	Mean rank	Z	P
1 เพศชาย	4.7	146.44	-.99	.32
หญิง	95.3	171.17		
2 ชั้นปี			-.94	.34
ชั้นปีที่ 2	44.10	176.13		
ชั้นปีที่ 3	55.90	166.06		

เมื่อวิเคราะห์เพื่อแสดงการเปรียบเทียบอายุกับคะแนนเฉลี่ยความรู้ทั้งหมดโดยวิธี Kruskal-Wallis test พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้ทั้งหมดเมื่อเทียบกับช่วง อายุ ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ($Z = 47.79, p > .05$) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างช่วงอายุกับคะแนนเฉลี่ยความรู้ทั้งหมด (N = 340)

ปัจจัย	คะแนนเฉลี่ยความรู้ทั้งหมด			
	ร้อยละ	Mean rank	Z	P
3 กลุ่มอายุ			47.79	.79
อายุ 15-19	31.50	173.34		
อายุ 20-24	63.50	168.15		
อายุ 25-29	5.00	182.56		

$P > .05$

การอภิปรายผลการวิจัย

เป้าหมายการวิจัยครั้งนี้เพื่อประเมินระดับความรู้เรื่องการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดปทุมธานี โดยใช้ความรู้ตามเกณฑ์ของ WHO SEAR module ของ Thosingha (2011) โดยการใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นและแบบทดสอบที่แปลจากภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างใช้แบบเฉพาะเจาะจง เป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 จำนวน 340 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ความรู้ในเรื่องการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทั้ง 2 ชั้นปีไม่มีความแตกต่างกัน โดยระดับคะแนนเฉลี่ยความรู้ทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง (17-33 คะแนน) คิดเป็นร้อยละ 53.10 เมื่อพิจารณาระดับคะแนนเฉลี่ยในแต่ละหมวดความรู้ พบว่า หมวดความรู้ที่ 4 และหมวดความรู้ที่ 8 เรื่องการบาดเจ็บจากงานและเรื่องการใช้ความรุนแรง มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องพบว่า นักศึกษาร้อยละ 82.60 ได้ผ่านการเรียนวิชาการพยาบาลผู้ป่วยบาดเจ็บมาแล้ว และร้อยละ 50.90 มีความสนใจมากเกี่ยวกับการเรียนวิชาการพยาบาลผู้ป่วยบาดเจ็บและได้อ่านเอกสารขององค์การอนามัยโลกที่ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย โดยคิดเป็นร้อยละ 55 และร้อยละ 93.20 ตามลำดับ ส่วนร้อยละ 5.30 เคยอ่านเอกสารจากอินเทอร์เน็ต ในขณะที่ร้อยละ 44.70 ไม่เคยอ่านเอกสารขององค์การอนามัยโลก โดยลักษณะส่วนบุคคลทั้งเพศและอายุ ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องความรู้ในการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความรู้ในเรื่องของการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในมหาวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดปทุมธานียังมีไม่มากพอและยังไม่ครอบคลุมความรู้ตามเกณฑ์ของ WHO SEAR module ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Thosingha (2011) ที่ได้สรุปไว้ว่านักศึกษาพยาบาลศาสตร์จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บ

เพิ่มเติมและนำสู่การเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษา ระดับความรู้เรื่องการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในมหาวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดปทุมธานี พบว่าความรู้ของนักศึกษาในเรื่องของการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บยังมีไม่มากพอและไม่ครอบคลุมความรู้ตามเกณฑ์ของ WHO SEAR module แม้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ส่วนมากให้ข้อมูลว่าได้ผ่านการเรียนวิชาการพยาบาลผู้ป่วยบาดเจ็บมาแล้ว ตลอดจนมีความสนใจและได้อ่านเอกสารหรือหนังสือขององค์การอนามัยโลกเกี่ยวกับการบาดเจ็บมาแล้วก็ตาม ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า

1. นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ควรได้รับความรู้เรื่องการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บตามเกณฑ์ของ WHO SEAR module เพิ่มเติมเพื่อให้ทันกับการพัฒนาความรู้ เนื่องจากมีระดับคะแนนน้อยและปานกลางในเกือบทุกหมวดความรู้ ซึ่งรวมหมายถึงมีการทดสอบความรู้หลังให้ความรู้เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานความรู้ของ WHO SEAR

2. พยาบาลที่จบการศึกษาแล้วควรได้รับการพัฒนาต่อยอดความรู้เฉพาะด้านการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บเนื่องจากพยาบาลเป็นบุคลากรสำคัญที่สามารถช่วยลดอัตราการตายและความพิการจากการบาดเจ็บได้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัย

1. ศึกษาประสิทธิผลของการให้ความรู้ในการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บในนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

2. ศึกษาพัฒนาโปรแกรมด้านการป้องกันและควบคุมการบาดเจ็บในนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ หรือพยาบาลวิชาชีพ

เอกสารอ้างอิง

- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2556). รายงานประจำปี. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย.
- พรรณธร เจริญกุล. (2555). การดูแลตนเองของผู้สูงอายุ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : บริษัทรุ่งแสงการพิมพ์ จำกัด.
- สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ. (2556). คู่มือแนวทางการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกณฑ์และวิธีปฏิบัติการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉินและจัดลำดับการบริการ ณ ห้องฉุกเฉินตามหลักเกณฑ์ที่ กพฉ.กำหนด. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี : กระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค. (2556). รายงานประจำปี. นนทบุรี : กระทรวงสาธารณสุข.
- อนันต์ ตันมุขกุล. (2554). การคาดการณ์โรคต้านอุบัติเหตุ. วารสารอุบัติเหตุ, 30(1), 24-30.
- He, J., Hou, X. Sam Toloo, S., Patrick, J.R., & Gerald, G.F. (2011). Demand for hospital emergency departments: a conceptual understanding. *World Journal of Emergency Medicine*, 2(4). 253-261.
- Peden, M. McGee, K., & Sharma, G. (2002). *The injury chart book: A graphical overview of the global burden of injuries*. Geneva: World Health Organization.
- Thosingha, O. (2011). *WHO SEAR module on injury prevention and control for undergraduate nursing curriculum*. Bangkok: Mahidol University, Faculty of Nursing.